

Отзыв
на автореферат диссертации Сухроби Мирзоали на тему «Таджикская международная журналистика: особенности, процессы и перспективы», представленной на соискание ученой степени доктора филологических наук по специальности 6.2.23 – Международная журналистика. – Душанбе, 2026.

В условиях стремительного развития цифровых коммуникаций, трансформации традиционных средств массовой информации, усиления роли социальных сетей и мультимедийных платформ международная журналистика становится одним из значимых факторов формирования общественных представлений о событиях мировой политики, государствах, народах и цивилизациях.

Особую значимость приобретает проблема информационного представления государств, поскольку современный международный образ страны формируется не только посредством дипломатических каналов, но и через деятельность международных, национальных и транснациональных средств массовой информации. В этом отношении изучение международной журналистики представляет несомненный научный и практический интерес.

Тема диссертационного исследования Сухроби Мирзоали отвечает актуальным направлениям современной медианауки и имеет заметное общественное значение. Международная журналистика рассматривается автором не только как сфера профессиональной деятельности, но и как важный институт международного информационного пространства. Из содержания автореферата следует, что в работе последовательно исследуются теоретические основы и сущность международной журналистики, история ее становления, особенности развития, основные процессы и перспективы таджикской международной журналистики.

В ходе исследования Сухроби Мирзоали уделяет внимание этапам возникновения и формирования международной журналистики, особенностям деятельности международных средств массовой информации, их роли в формировании образа государства, соотношению традиций и нововведений в изучаемой области, а также специфике таджикской международной журналистики. Отдельный интерес представляет анализ международного радиовещания для персоязычной аудитории и определение его места в современной информационной конкуренции.

Исследовательская концепция диссертации носит выраженный междисциплинарный характер. В работе взаимодействуют подходы истории журналистики, теории массовой коммуникации, международных отношений, политической коммуникации, информационной безопасности, имиджологии,

медиалингвистики и отдельных направлений культурологии. Такой подход представляется оправданным, поскольку сам объект исследования находится на пересечении нескольких научных областей.

Во вводной части автореферата соискатель отмечает, что «рефлексия и анализ международной жизни, роль международных СМИ в представлении стран и деятельность международных СМИ в современном информационном пространстве мира относятся к числу актуальных вопросов современной международной журналистики» (с. 5).

Актуальность и значимость темы в автореферате обоснованы на должном научном уровне. Степень изученности проблемы, постановка цели и формулировка задач исследования представлены последовательно; объект и предмет согласованы с темой диссертации. Заявленная научная новизна соотносится с основными направлениями исследования и раскрывается через комплексное рассмотрение становления и современного состояния таджикской международной журналистики.

Как следует из автореферата, диссертация состоит из введения, пяти глав, пятнадцати разделов, заключения и списка литературы. Такая структура соответствует логике исследования и позволяет последовательно рассмотреть различные аспекты таджикской международной журналистики.

Содержание глав достаточно полно отражено в автореферате. Анализ представленного материала показывает, что поставленные в диссертации вопросы рассматриваются последовательно, а сформулированные выводы опираются на результаты проведенного исследования.

Выводы и рекомендации по практическому применению результатов исследования имеют научное обоснование, теоретическую и практическую значимость. Положения, сформулированные автором, в целом соответствуют поставленным цели и задачам исследования.

Вместе с тем автореферат диссертации вызывает отдельные замечания и пожелания:

1. При рассмотрении таджикских международных СМИ деятельность их русскоязычных редакций представлена преимущественно в общих чертах. Более подробного анализа, на наш взгляд, заслуживают деятельность филиала МТРК «МИР» в Таджикистане и русскоязычное вещание радио «Овози Тоджик», непосредственно участвующие в представлении Таджикистана русскоязычной аудитории.

2. Представление результатов исследования можно было бы усилить более широким использованием статистических данных и наглядных сравнительных материалов. Это позволило бы конкретизировать отдельные выводы и сделать сопоставление выявленных тенденций более убедительным.

Указанные замечания носят рекомендательный характер и не снижают общей научной ценности проведенного исследования.

В целом автореферат диссертации Сухробе Мирзоали на тему «Таджикская международная журналистика: особенности, процессы и перспективы» свидетельствует о завершенности и научной значимости выполненного исследования. Работа соответствует требованиям, предъявляемым к диссертациям на соискание ученой степени доктора филологических наук по специальности 6.2.23 – Международная журналистика, а ее автор заслуживает присуждения ученой степени доктора филологических наук по указанной специальности.

Док. каф. сов. укр. язык
Б.ф.к. Казгу ие. Ано. Караба
А.ф.к. З.В. Тахир

Подпись заверяет
специалист по
кадрам

Вей шенг ево

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Сухробӣ Мирзоалӣ дар мавзуи «Журналистикаи байналхалқии тоҷик: махсусият, равандро ва дурнамо» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 6.2.23. Рӯзноманигорӣ байналмилалӣ. – Душанбе, 2026.

Дар замони рушди босуръати коммуникатсияҳои рақамӣ, тағйирёбии расонаҳои анъанавӣ ва афзоиши нақши шабакаҳои иҷтимоӣ ва платформаҳои мултимедиявӣ журналистикаи байналмилалӣ ба омили муҳим дар ташаккули тасаввуроти ҷамъиятӣ дар бораи рӯйдодҳои сиёсии ҷаҳонӣ, давлатҳо, халқҳо ва тамаддунҳо табдил меёбад.

Масъалаи муаррифии давлатҳо махсусан муҳим аст, зеро симои муосири байналмилалӣ кишвар на танҳо тавассути каналҳои дипломатӣ, балки тавассути фаъолияти воситаҳои ахбори оммаи байналмилалӣ, миллӣ ва фаромиллӣ ташаккул меёбад. Аз ин лиҳоз, омӯзиши журналистикаи байналмилалӣ бешубҳа аз ҷиҳати илмӣ ва амалӣ аҳамияти бузург дорад.

Мавзуи рисолаи Сухробӣ Мирзоалӣ ба тамоюлҳои илми расонашиносии муосир ҷавобгӯ буда, аҳамияти назаррасӣ ҷамъиятӣ дорад. Муаллиф журналистикаи байналмилалиро на танҳо чун як соҳаи касбӣ баррасӣ мекунад, балки ҳамчун як ниҳоди муҳим дар фазои иттилоотӣ байналмилалӣ мешуморад. Аз муҳтавои автореферат чунин бармеояд, ки дар рисола асосҳои назариявӣ ва моҳияти журналистикаи байналмилалӣ, таърихи ташаккули он, хусусиятҳои рушд, равандрои асосӣ ва дурнамои журналистикаи байналмилалӣ тоҷик бомаром пажӯҳиш шудааст.

Сухробӣ Мирзоалӣ дар таҳқиқоти худ ба марҳилаҳои пайдоиш ва рушди журналистикаи байналмилалӣ, махсусияти фаъолияти расонаҳои байналмилалӣ, нақши онҳо дар ташаккули имиджи давлат, робитаи байни анъана ва навоарӣ дар соҳаи таҳқиқшаванда ва хусусиятҳои журналистикаи байналмилалӣ тоҷик тамаркуз мекунад. Таҳлили радиошунавонӣ байналмилалӣ барои аудиторияи форсизабон ва муайяннамоии ҷойгоҳи он дар рақобати муосири иттилоотӣ таваҷҷӯҳи хоса дорад.

Консепсияи таҳқиқотӣ рисола ба таври возеҳ дорои характери байнисоҳавӣ мебошад. Дар рисола ҳамгироии равишҳо миёни таърихи журналистика, назарияи коммуникатсияи оммавӣ, муносибатҳои байналмилалӣ, коммуникатсияи сиёсӣ, амнияти иттилоотӣ, имиджининосӣ,

медиалингвистика ва баъзе соҳаҳои фарҳангшиносӣ чой дорад. Раёиши мазкур асоснок ба назар мерасад, зеро объекти тадқиқот дар чорроҳаи инҷанг соҳаҳои илмӣ қарор гирифтааст.

Дар баҳши муқаддимаи автореферати рисола, номзад қайд мекунад, ки «инъикос ва таҳлили ҳаёти байналхалқӣ, нақши ВАО-и байналхалқӣ дар муаррифии кишварҳо ва фаъолияти расонаҳои байналхалқӣ дар фазои иттилоотии муосири олам аз масъалаҳои мубрами журналистикаи байналхалқии муосир ба шумор мераванд» (саҳ. 5).

Мубрамият ва аҳамияти мавзӯ дар фишурда дар сатҳи мувофиқи илмӣ асоснок карда шудааст. Дараҷаи таҳқиқоти масъала, ҷобачогузори мексад ва таҳияи ҳадафҳои тадқиқот пайҳам пешниҳод карда мешаванд; объект ва предмет бо мавзӯи рисола мувофиқанд. Навовариҳои илмӣ зикршуда бо самтҳои асосии тадқиқот мувофиқ буда, тавассути таҳқиқи ҳамаҷонибаи рушд ва вазъияти муосири журналистикаи байналмилалӣ тоҷик ошкор карда мешавад.

Тавре ки дар автореферат нишон дода шудааст, рисола аз муқаддима, панҷ боб, понздаҳ фасл, хулоса ва рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат аст. Чунин сохтор бо мантиқи тадқиқот мувофиқат мекунад ва имкон медиҳад, ки ҷанбаҳои гуногуни журналистикаи байналмилалӣ тоҷик ба таври мунтазам таҳқиқ карда шаванд.

Мундариҷаи бобҳо дар автореферат ба қадри кофӣ инъикос ёфтааст. Таҳлили маводи пешниҳодшуда нишон медиҳад, ки масъалаҳои дар рисола гузошташуда пайдарпай баррасӣ шудаанд ва хулосаҳои таҳияшуда дар таъба ба натиҷаҳои тадқиқот асос ёфтаанд.

Хулосаҳо ва тавсияҳо ҷиҳати татбиқи амалии натиҷаҳои тадқиқот аз ҷиҳати илмӣ асоснок карда шудаанд ва аҳамияти назариявӣ ва амалӣ доранд. Муқаррароти таҳиякардаи муаллиф пурра бо ҳадафҳо ва вазифаҳои таҳқиқот мувофиқанд.

Дар айни замон доир ба фишурдаи диссертатсия баъзе эродҳо ва пешниҳодҳо мавҷуданд:

1. Ҳангоми баррасии расонаҳои байналмилалӣ тоҷикӣ, фаъолияти бахшҳои русзабони онҳо асосан ба таври умумӣ таҳқиқ шудаанд. Ба андешаи мо фаъолияти филиали Ширкати телевизион ва радиои байнидавлатии "МИР" дар Тоҷикистон ва бахши русзабони радиои "Овози тоҷик", ки мустақиман ба муаррифии Тоҷикистон барои аудиторияи русзабон мусоидат мекунад, сазовори таҳлили муфассалтаранд.

2. Муаррифии натиҷаҳои тадқиқот метавонист бо истифодаи бештари маълумоти омори ва маводҳои муқоисавии тасвири тақвият дода шавад. Ин имкон медод, ки хулосаҳои мушаххастар бароварда шаванд ва муқоисаи тамоюлҳои муайяншуда боварибахштар гардад.

Ин эродҳо хусусияти машваратӣ доранд ва арзиши илмии таҳқиқоти анҷомдодаро коҳиш намедиханд.

Дар маҷмуъ автореферати диссертатсияи Сухробӣ Мирзоалӣ дар мавзун «Журналистикаи байналхалқии тоҷик: махсусият, равандҳо ва дурнамо» аз он гувоҳӣ медиҳад, ки таҳқиқоти мазкур анҷом ёфтааст ва дорон аҳамияти илмӣ мебошад. Диссертатсия ба талаботи таҳияи рисолаҳо барои дараҷаи доктори илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 6.2.23 - Журналистикаи байналмилалӣ ҷавобгӯ аст ва муаллифи он сазовори гирифтани дараҷаи илмӣ доктори илмҳои филологӣ дар ихтисоси муайяншуда мебошад.

Муқарриз: дотсенти кафедраи сотсиология
ва илмҳои ҷамъиятшиносии филиали
дониишгоҳи давлатии Қазоқистон дар
шаҳри Бишкек, д.и.ф. //имзо//

В.В. Панков

Имзоро тасдиқ мекунам

Мутахассис оид ба кадрҳо //имзо// Бейшетаева

Матни ҳуҷҷати мазкур аз забони русӣ ба забони тоҷикӣ аз тарафи ман Алиев Салоҳиддин Абдунабиевич тарҷума карда шудааст. Дурустии тарҷумаро тасдиқ мекунам.

11.08.2016.

Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе

Ҳаҷдаҳуми сентябри соли ду ҳазору бисту шашум

Ман, Ҳамдамзода Марворид Ҷумабой, нотариуси давлатии саридораи нотариалии давлатии Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аслияти имзои тарҷумон Али Салоҳиддин Абдунабиевичро, ки дар ҳузури ман гузошт, тасдиқ мекунам.

Шахсияташ муқаррар карда шуд.

Дар феҳрист таҳти № 2- 4150 сабт карда шуд.

Боҷи давлатӣ ба маблағи _____ сомонӣ пардохт карда шуд.

Нотариуси давлатӣ _____

